Hukuk Bölümü 2009/233 E., 2010/82 K.

"İçtihat Metni"

21.5.2008 tarihinde yapılan kontrolde, 0,62 promil alkollü olduğunun ve üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığının saptanması üzerine; davacı hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48.maddesinin 5.fıkrasına aykırı davranışı nedeniyle aynı günlü, 3728 sayılı Trafik Suç Tutanağı düzenlenmiş; ayrıca davacıya aynı madde kapsamında, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, İzmir Kabahatler Bürosunun 02.12.2008 günlü, Kabahat Defteri No: 2008/5539, Karar Numarası: 2008/4915 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile 4.568,00 TL para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, 2918 Sayılı Kanunun 48/5 maddesine dayanılarak düzenlenen Para Cezası içeren İdari Yaptırım kararının mesnedi olan, Trafik Suç Tutanağının iptali için açılmış bulunan davanın İzmir 4. İdare Mahkemesinin 2008/1832 esasında kayıtlı olup, derdest bulunduğunu, ayrıca bu tutanağa dayalı olarak açılan davanın da İzmir 10. Sulh Ceza Mahkemesinin 2008/2165 esas sayısında kayıtlı olup halen sürdüğünü ifade ederek; hukuka aykırı olarak düzenlenmiş tutanağa dayalı İdari Yaptırım Kararına İtirazlarının kabulü ile iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

İZMİR 11. SULH CEZA MAHKEMESİ: 21.04.2009 gün ve D.İş No: 2009/257, K:2009/257 sayı ile, muteriz vekili V. Y.'a İzmir C.Başsavcılığı Kabahatler Bürosu'nun 02/12/2008 gün ve 2008/4915 sayılı 2918 Sayılı Kanun 48/5 maddesi uyarınca verilen 4.568,00 TL para cezasına itirazda bulunduğu; itiraz eden vekilinin ayrıca, bu olayla ilgili olarak trafik suç tutanağının iptali için İzmir 4. İdare Mahkemesi'nde 2008/1832 esas sayılı dava dosyası olduğunu, ayrıca İzmir 10. Sulh Ceza Mahkemesi'nde de 2008/2165 esas sayılı dava dosyasının bulunduğunu belirttiği; Mahkemelerine yapılan itirazın; muterizin alkollü vasıta kullanması sebebi ile 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5 maddesine dayanılarak verilen ceza idari para cezasına ilişkin bulunduğu; İzmir C.Başsavcılığı'ndan istenilen evraklardan da V.Y'a 3. kez alkollü araç kullanması sebebi ile 4.568,00 TL para cezası verilmiş olduğu; İzmir 4. İdare Mahkemesi'nde ise 21/05/2008 suç tarihli ve 879341 numaralı trafik suç tutanağının iptali için dava açılmış bulunduğu; C. Başsavcılığı'nca verilen idari para cezasının kaynağını da sözü edilen 21/05/2008 tarihli trafik suç tutanağının oluşturmakta olduğu; bu suç tutanağının İdare Mahkemesi'nce iptali halinde idari para cezasının da mesnedinin kalmamış olacağı; 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu 27/8 madde ve fıkrasında "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür.", denildiği; Bu durumda iptali istenen idari işleme dayalı idari para cezasının da bu merciide yani İdare Mahkemesi'nde görülmesinin gerektiği gerekçesiyle, görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, 21.05.2008 tarih, 3728 sayılı Trafik Suç Tutanağının iptali ile, tutanağa dayalı 02.12.2008 tarih, 2008/4915 sayılı İdari Yaptırım Kararının kaldırılmasına, karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 1. İDARE MAHKEMESİ: 23.07.2009 gün ve E: 2009/941 sayı ile; davacı vekili tarafından, müvekkilinin üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığından bahisle düzenlenen 21.5.2008 günlü, 3728 sayılı trafik suç tutanağı ile 2918 sayılı yasanın 48/5. maddesi uyarınca davacının 4.568,00 TL trafik para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 2.12.2008 günlü, 4915 sayılı İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı İzmir Kabahatler Bürosu işleminin iptali istemiyle açılan davada işin gereğinin görüşüldüğü; dava dosyasının incelenmesinden, bu davanın para cezasına ilişkin kısmının daha önce İzmir 11. Sulh Ceza Mahkemesi'nde açıldığı ve bu Mahkemenin 21.04.2009 günlü, D.İş No:2009/257, K:2009/257 sayılı kararıyla, davanın idare Mahkemesi'nin görevine girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddi kararı verilmesi üzerine, aynı davanın Mahkemelerinde açıldığının anlaşıldığı; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinin 08.01.2003 günlü, 4785 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile değişik 5. fıkrasındaki kurala yer verildikten sonra, aynı Yasanın 114. maddesinde, bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenleneceği, birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanacağı, yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir suretinin ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderileceğinin düzenlenmiş bulunduğu, Yasanın 112. maddesinin 08.03.2000 günlü, 4550 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile değişik 1. fıkrasında ise; "Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır." hükmüne yer verilmiş olduğu; 13.11.2004 günlü, 25642 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 1.6.2005 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 11.05.2005 günlü, 5349 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile değişik 7. maddesinde; "(1) Kanunlarda, "hafif hapis" veya "hafif para" cezası öngörülen yaptırımlar, idari para cezasına dönüştürülmüştür. İdari para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüzotuzdur. / (2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idari para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır. / (3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz. / (4) Bu madde hükmüne göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir." hükmüne yer verilmiş bulunduğu; 31.03.2005 günlü, 25772 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde, kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı belirtilmiş, Yasanın 06.12.2006 günlü, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi ile değişik 3. maddesinin 1. fıkrasının a bendinde, bu Kanunun; idari yaptırım kararlarına karsı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı düzenlenmiş, 16. maddesinde, Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu kuralına yer verilmiş, aynı Yasanın 23. maddesinin 1. fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idari yaptırım kararı vermeye yetkili olduğu belirtilmiş, anılan Yasanın 27. maddesinin 1. fıkrasında, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbes gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." hükmüne yer verilmiş, maddeye 06.12.2006 günlü, 5560 sayılı Kanun'un 34. maddesi ile eklenen 8. fıkrada ise; " İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." kuralına yer verilmiş olduğu; dosyanın incelenmesinden, 21.5.2008 tarihinde yapılan kontrolde alkolmetre ile yapılan ölçüm sonucu davacının 0,62 promil alkollü olduğunun tespit edildiği, yapılan inceleme sonucu davacının 5 yıl içinde üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığının saptanması üzerine dava konusu olan aynı günlü, 3728 sayılı trafik suç tutanağının düzenlendiği, ayrıca davacının aynı fiili kapsamında 2918 sayılı Yasanın 48/5. maddesi hükmü uyarınca İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı İzmir Kabahatler Bürosunun 02.12.2008 günlü, 4915 sayılı işlemi ile 4.568,00 TL trafik para cezası ile cezalandırıldığı, davacı tarafından suç tutanağının iptali istemiyle İzmir 4. İdare Mahkemesinin E:2008/1832 esasında kayıtlı davanın açıldığı, anılan davanın halen derdest olduğu, para cezasının iptali istemiyle ise İzmir 11. Sulh Ceza Mahkemesinin 2009/257 D.İş sayılı esasında kayıtlı davanın açıldığı, anılan 11. Sulh Ceza Mahkemesinin 21.4.2009 günlü, K:2009/257 sayılı kararı ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8.

maddesi hükmü uyarınca aynı işlem kapsamında davacı hakkında tesis edilen suç tutanağının idari yargı yerinde dava konusu edildiğinden bahisle görev ret kararının verilerek dosyanın görevli ve yetkili İzmir 4. idare Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, anılan mahkeme tarafından söz konusu dosya esas kaydına alınmaksızın İzmir 4. İdare Mahkemesi Başkanlığının 2009/133 sayılı muhaveresinde kayıtlı yazı ile farklı yargı kolları arasında görev ret kararında sonra dosyanın uyuşmazlığa bakmakla görevli idare mahkemesine gönderilmesine yönelik bir yasal yolun bulunmadığı gerekçesiyle dosyanın mahkemesine iadesine karar verildiği, bu kararın davacıya tebliğ edilmesi üzerine 13.7.2009 tarihinde havale edilen dilekçe ile suç tutanağı ve para cezasının her ikisinin de iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı; 2918 sayılı Yasanın 48. maddesinin 5. fıkrası hükmü uyarınca üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığı saptanan sürücülerin "hafif hapis cezası" ve "hafif para cezası" ile cezalandırılmalarına 5252 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden itibaren olanak kalmadığı, anılan Yasanın 7. maddesi uyarınca söz konusu yaptırımların idari para cezasına çevrildiği ve bu cezanın Cumhuriyet Savcıları tarafından verilmesinin hüküm altına alındığı, Cumhuriyet Savcıları tarafından tesis edilen anılan işlemin ise bir yargısal işlem olmayıp idari bir tasarruf olması nedeniyle savcı tarafından verilen idari para cezalarının da 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri kapsamında yer aldığı, anılan 5326 sayılı Yasanın 27. maddesinin 1. fıkrasında yaptırım kararının öngörüldüğü kanunda hüküm bulunmayan hallerde idari para cezalarına karşı 15 gün içinde sulh ceza mahkemelerine dava açılmasına olanak tanındığı, anılan maddenin 8. fıkrasında ise yaptırım kararının verildiği kanununda hüküm bulunmasının yanında görev konusunda ikinci bir istisna getirilmek suretiyle idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceğinin düzenlendiği, başka bir anlatımla idari para cezalarının idari yargı yerleri tarafından çözümlenebilmesine Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27/8. maddeleri uyarınca ancak yaptırımın öngörüldüğü kanunda idari yargının açıkça görevli olarak öngörülmesi veya aynı kişi hakkında aynı kabahat nedeniyle idari yargı yerleri tarafından bakılması gereken başka bir işlemin de tesis edilmesinin gerektiği, somut olayda idari yaptırım kararının verilmesinin dayanağı özel kanun niteliğindeki 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağının açıkça düzenlendiği, 5252 sayılı Yasanın 7. maddesi uyarınca hafif hapis yada hafif para cezası verilmesine olanak bulunmamakta ise de, madde de geçen hafif hapis ve hafif para cezalarının idari para cezasına dönüştürüldüğü gözetildiğinde anılan 112. madde hükmü uyarınca bu yaptırımların karşılığı olarak Cumhuriyet Savcıları tarafından verilen idari para cezalarının da görev konusunda aynı düzenlemelere tabi olmasının gerektiği ve uyumazlığın 5326 sayılı Yasanın 3. maddesinin 1. fıkrasının a bendi hükmü uyarınca idari yaptırım kararı verilmesinin dayanağı olan 2918 sayılı Yasanın 112. maddesinin açık düzenlemesi uyarınca trafik mahkemeleri veya olmadığı yerlerde sulh ceza mahkemeleri tarafından çözümlenmesinin gerektiği; bu durumda, uyuşmazlığın 2918 sayılı Yasanın 48/5. maddesi hükmü uyarınca üçüncü kez alkollü olarak araç kullanmak nedeniyle verilmesi gereken hafif hapis ve hafif para cezasının karşılığı olarak Cumhuriyet savcısı tarafından verilen idari para cezasından doğduğu açık olduğundan, davanın görüm ve çözümünün 2918 sayılı Yasanın 112. maddesi hükmü uyarınca sulh ceza mahkemesinin görevine girdiğinin tartışmasız olduğu; öte yandan, İzmir 11. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından, davacı hakkında aynı fiil kapsamında idari yargı yerleri tarafından çözümlenmesi gereken suç tespit tutanağının da tesis edildiği ve anılan işlemin iptali istemiyle açılan davanın idari yargı yerinden görülmeye devam edildiği belirtilerek uyuşmazlığın 5326 sayılı Yasanın 27/8.maddesi hükmü uyarınca idari yargının görevine girdiğinden bahisle görev ret kararı verilmiş ise de, 5326 sayılı Yasanın 3. maddesinin 1. fıkrasının a bendi hükmü uyarınca Kabahatler Kanunu'ndaki göreve ilişkin kuralların ancak "diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde" uygulanabilecek olması karşısında, 2918 sayılı Yasanın 112. maddesinde üçüncü kez alkollü olarak araç kullanma nedeniyle verilecek ceza olarak da öngörülen hafif hapis ve hafif para cezasına karşı açılacak davalara yönelik sulh ceza mahkemelerinin görevli olduğu yolundaki açık hüküm gözetildiğinde 5326 sayılı Yasanın 27/8. maddesi hükmünün somut uyuşmazlıkta uygulanmasına olanak bulunmadığı, gerekçesiyle; davanın görev yönünden reddi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Muhittin KARATOPRAK ve Gürbüz GÜMÜŞAY'ın katılımlarıyla yapılan 05.04.2010 günlü toplantısında:

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…

…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olup, idari yargı dosyasının; önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından ve her iki yargı yerinde İdari Yaptırım Karar Tutanağının, idari yargı yerinde ise buna ek olarak Trafik Suç Tutanağının iptalinin de istenildiği görüldüğünden; "adli ve idari yargı yerleri arasında para cezası verilmesine ilişkin İdari Yaptırım Kararının iptali istemi yönünden" doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 48/5. maddesine aykırılık nedeniyle Savcı tarafından verilen idari yaptırım kararının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinin beşinci fıkrasında (Değişik: 8/1/2003 - 4785/3 md), "Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, suçun işlendiği tarihten itibaren

geriye doğru beş yıl içinde; birinci defasında sürücü belgeleri altı ay süreyle geri alınır ve haklarında 265 300 000 lira para cezası uygulanır. İkinci defasında sürücü belgeleri iki yıl süreyle geri alınır ve haklarında 332 600 000 lira para cezası uygulanır ve bu sürücüler Sağlık Bakanlığınca, esas ve usulleri Sağlık ve İçişleri Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine tabi tutulurlar, eğitimi başarıyla tamamlayanların belgeleri süresi sonunda iade edilir. Üç veya üçten fazlasında ise, sürücü belgeleri beş yıl süreyle geri alınır ve altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte 532 600 000 lira hafif para cezası uygulanır. Ayrıca, psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Bu değerlendirme ve muayene sonrasında uygun görülenlere, geri alma süresi sonunda sürücü belgeleri iade edilir. Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikte gösterilir" hükmü yer almış; 112. maddesinde (Değişik birinci fıkra : 8/3/2000 - 4550/2 md.), sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı belirtilmiştir.

4/11/2004 gün ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Hafif hapis ve hafif para cezalarının idari para cezasına dönüştürülmesi" başlığını taşıyan 7. maddesinde (Değişik: 11/5/2005 - 5349/3 md.), "(1) Kanunlarda, "hafif hapis" veya "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idari para cezasına dönüştürülmüştür. İdari para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüzotuzdur.

(2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idari para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır.

(3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz.

(4) Bu madde hükmüne göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi" başlığını taşıyan 23. maddesinde, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, 21.5.2008 tarihinde yapılan kontrolde, davacının 0,62 promil alkollü olduğu ve üçüncü kez alkollü olarak araç kullandığının saptandığından bahisle; Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü elemanlarınca davacı hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48.maddesinin 5. fıkrası uyarınca aynı günlü, 3728 sayılı Trafik Suç Tutanağı düzenlenmiş; Trafik Suç Tutanağının intikal ettirilmesi üzerine, davacıya aynı madde kapsamında, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, İzmir Kabahatler Bürosunun 02.12.2008 günlü, Kabahat Defteri No:2008/5539, Karar Numarası:2008/4915 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile 4.568,00 TL para cezası verilmiştir.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 11.5.2005 gün ve 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile, Kanunlarda, hafif hapis veya hafif para cezası olarak öngörülen yaptırımlar idari para cezasına dönüştürüldüğünden, davacıya, 3. kez alkollü araç kullandığından bahisle 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi uyarınca (altı aydan aşağı olmamak üzere) hafif hapis cezası karşılığında 4.568,00 TL idari para verilmiştir.

Bu durumda, 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanun'un 7. ve 5326 sayılı Kanun'un 23. maddesine dayanılarak Savcı tarafından davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan, ihtilafın para cezasına ilişkin olduğu anlaşılmakta ise de, idari yaptırım kararıyla verilen para cezasının dayanağı olan ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5 maddesinin ihlal edildiğinden bahisle düzenlenen Trafik Suç Trafik Suç Tutanağının da dava konusu edilmesi hususu irdelendiğinde:

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48.maddesinin 5.fıkrasında, Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde (suçun işlendiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde üç veya üçten fazla) alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, , sürücü belgelerinin beş yıl süreyle geri alınacağı, altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte hafif para cezası uygulanacağı belirtilmiş; Kanunun, "Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" başlıklı 112. maddesinde, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı; bu Kanunda yazılı suçları işleyenler hakkındaki duruşmalar, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin (A) bendindeki yer ve aynı Kanunun 4 üncü maddesindeki zaman kayıtlarına bakılmaksızın sözü edilen kanun hükümlerine göre yapılacağı; trafik suçlarına ait kesinleşen karar örneklerinin, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik şubelerine gönderileceği; bu Kanuna göre görülen davaların, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemeyeceği; bu Kanunun uygulanmasında, suçun tekrarından söz edilen maddelerinin dışında tekerrür hükümlerinin uygulanmayacağı; bu Kanuna göre verilen hükümlere diğer kanunlara göre; diğer kanunlara göre verilen hükümlerin bu Kanuna göre işlenen suçlarda tekerrüre esas olmayacağı; bu Kanunda yer alan "Suçun Tekrarından" maksat, daha önce verilmiş hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıl içinde aynı suçun tekrar işlenmesi olduğu; bu Kanunun; hafif para cezası veya hafif para cezası ile birlikte hafif hapis cezası yanında veya tek başına belgelerin geri alınması, iptali veya işyerlerinin kapatılması cezası öngörülmüş olan maddelerindeki suçlarda, Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesindeki "Kanun maddesinde ayrıca bir meslek veya sanatın tatili cezasının bulunması bu madde hükmünün uygulanmasına engel olmaz" hükmünün uygulanmayacağı kurala bağlanmış;Kanunun "Suç ve ceza tutanakları" başlıklı 114.maddesinde; Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenleneceği; birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanacağı; yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir suretinin ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderileceği; para cezalarının yetkili memurlarca derhal tahsil edileceği, bu tahsilatın makbuz karşılığında yapılacağı, para cezaları derhal tahsil olunamadığı takdirde "ceza tutanağı" tanzim edileceği ve bir suretinin Maliye Bakanlığınca belirlenecek birime veya kuruma 7 iş günü içinde gönderileceği; bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmış; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na dayanılarak çıkarılmış bulunan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin "Adli kovuşturma ve cezaların uygulanması" başlıklı Dokuzuncu Kısma ait 160-168 maddelerde; Trafik suçlarına bakacak mahkemeler, Suç veya ceza (alındı veya ihbarname) tutanağı düzenlenmesi, Tutanak düzenleyenlerin yükümlülüğü, Diplomatik muafiyeti olanlar hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlenmesi, Para cezalarının ödeme şekli, Para cezalarının ödeme süresi, Tescil plakalarına göre tutanak düzenlenmesi, Ceza puanı uygulaması ve sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması, Sürücü belgesi alındıktan sonra çeşitli suçlardan mahkum olanların sürücü belgelerinin geri alınması esasları ayrıntılı olarak kurallara bağlanmış; Kanunun 121 inci maddesine göre hazırlanmış olan Para Cezalarının Tahsilinde ve Takibinde Uygulanacak Esas ve Usuller İle Kullanılacak Belgeler Hakkında Yönetmelik ile de; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında düzenlenecek alındı (makbuz), suç veya ceza tutanaklarının şeklini, temini ve kullanma esaslarını; para cezalarının tahsilinde ve takibinde uygulanacak esas ve usulleri; Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili biriminin ili ve ilçe kuruluşlarında görevli personellerinden alındı (makbuz), suç veya ceza tutanağı düzenleyeceklerin niteliklerini, yetki sınırlarını, hangi hallerde alındı (makbuz), suç veya ceza tutanağı düzenleyeceklerini, koordinasyon ve işbirliği esaslarının belirlenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Bu düzenlemelere göre, trafik suç tutanağı; Karayolları Trafik Kanununa aykırı fiilleri tespit edilen kişilere, anılan Kanun uyarınca adli yargı yerlerince verilecek cezalara esas olmak üzere trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup; idari işlem niteliği de bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce değerlendirilecek olduğundan, trafik suç tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmadığından; trafik suç tutanaklarına itirazen açılan veya işlemin dayanağı olarak trafik suç tutanaklarının gösterildiği hallerde; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine 06.12.2006 günlü, 5560 sayılı Kanun'un 34. maddesi ile eklenen 8. fıkrasında yer alan; " İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." kuralının uygulanamayacağı da kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ:Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 11. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 21.04.2009 gün ve D.İş No: 2009/257, K:2009/257 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 05.04.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.